

PÁLFI DÉNES

„ÖRÜLJETEK AZ ÚRBAN MINDENKOR!”

Fil 4,4-5

A mai világot, 21. századi életünket szemlélve, elmondhatjuk, hogy azt inkább jellemzi a bánat és szomorúság, mint a jókedv, vidámság és öröm. Pedig Isten az embert – hitünk szerint – öröme, örvendező lénynek teremtette, akiben Ő is mindenkor örömét leli. Azért azonban már nem Ő a hibás, hogy teremtése koronáját a legtöbbször a bánat, szomorúság borúja kíséri végig életútján, a jókedv, vidámság és öröm derűs napfénye helyett. Ezért az ember maga felelős a legtöbb esetben. A televízióknak köszönhetően nap, mint nap rengeteg autóbalesetnek vagyunk a „szemtanúi”. A sokszor vérfa-gyasztó szerencsétlenségek láttán önkéntelenül szalad ki az ajkakon a jól ismert kijelentés: „Ennek így kellett lennie, így volt elrendelve, így akarta az Isten.” Mintegy felmentve a balesetet okozó embert, aki, ha körültekintő óvatossággal idejében lassított, fékezett volna, mennyi kártól, bajtól, fájdalomtól, gyásztól, szomorúságtól kímélhette volna meg embertársát vagy önmagát. És ehhez hasonló példák sora igazolja, hogy nem Isten, hanem az ember „vétkes abban”, hogy örömünk bánatra, jókedvünk szomorúságra fordul sokszor pillanatok alatt.

Így volt ez közel 2000 évvel ezelőtt, Pál apostol idejében is. Akkor is megvoltak az ember okozta bánatok és szomorúságok, talán még fokozottabb formában, mint ma. Különösen igaz ez, ha arra gondolunk, hogy az első keresztényeknek, közöttük Pál apostolnak is, mennyi szomorúságot okozó szenvedést, üldöztetést, sőt a kegyetlen halált is el kellett viselniük a jézusi eszmék hirdetéséért és megéléséért. Mindezek keresttüzében írja Pál az 51-ben általa alapított első európai keresztény gyülekezet, a Filippi-i egyház tagjainak: „Örüljete az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljete.” Bizonyára voltak akkor is, mint ahogy vannak ma is, olyanok, akik eszelősnek, bolondnak nézték/nézik az apostolt, s értetlenkedve kérdezték/kérdezik: Hogyan biztathat ilyesmire az apostol? Hogyan lehet örülni a bánatban, a szomorúságban, a kegyetlen halál árnyékában; avagy a szívetpő gyász és fájdalom közepette? Vajon nem gúnyból mondja mindezt? Örüljete mindenkor, szüntelen? De hisz így csak az örültek képesek örülni! Ennek a Pálnak a sok tanulás valóban megzavarta az eszt!

Sokan vannak, akik bolondnak tartják az apostolt, és bolondnak mindazokat, akik Jézus követőinek vallják magukat. Elfelejtik azonban, hogy – az apostol szavaival élve – akik balgák a világ szemében, azok bölcssek Isten előtt. De a legnagyobb baj az, hogy az ilyeneknek épp Isten, tehát a legfontosabb, marad ki életükből, s Vele együtt a világ előtt balgák, bölcs, tiszta öröme is. Az az öröm, mely a közel levő, mindig jelenvaló Úrba vetett hit dús táptalajából nyílik ki üde, illatos virágként, s méltó párja a minden ember előtt ismert jóság lélekgyümölcsének. Mert öröm és jóság kézen fogva járnak ott, ahol a gondviselő Isten közelsége nem elhervadó színes szövirágokban, gépiesen ledarált imákban, hanem erős, szilárd, élő hitben tapasztalható meg nap mint nap. Az ilyen ember az Úrban örül. Ezért tud örülni mindenkor: bánat, szomorúság, szívszaggató gyász és fájdalom örömfényt eltakaró, ádáz fellegei alatt éppúgy, mint a jókedv, vidámság, derűs napsugarának ragyogásában. És ezért ismert az Urat közelítő jósága minden ember előtt.

Mindezeket különösképpen megmagyarázni nem lehet, de a „szívvel látóknak” nem is kell. Az ilyen „szívvel látók” meglátják a szemnek láthatatlan lényegest, tiszta szívükön át meglátják a közel levő Istent, és örömujjongással vallják a Zsoltáíróval: „Ő megsegít engem, ezért vidám a szívem, és énekelve adok neki hálát”.(28,7b).

Egyházi szempontból az ún. farsangban élünk. Valamikor ezt a vízkeresztől hamvazószerdáig terjedő időszakot öröm, vidámság, jókedv, mulatozás és éneklés jellemezte. Mára már maga a farsang szó is lassan kimegy a divatból, az örömről, jókedvről, mulatozásról, éneklésről nem is beszélve. A hétköznapiok szürkeségében, szomorúságában, gondjai-bajai közepe a már-már elfelejtünk örvendező, jókedvű emberek lenni, elfelejtünk énekelni. Pedig az öröm „édes, égi szikrá”-ja – ahogy azt Beethoven gyönyörűen nevezte – sokszor épp a vidám, önfeledt, lelkes éneklésből pattan ki, fénnel árasztva el a szomorú szívet is. A nagy reformátor, Luther Márton is az evangélium, az ige hirdetése mellett, az énekben lelte legnagyobb örömét. Erről egyik költeményében így vall: „Öröm e földön neme sebb / nem is tudom, mi más lehet / mint amit az ének szerez, / az ékesség, zengzetes. / Hol társas ének szólal, ott / a rossz kedvnek már 'Jónapot!' / viszály, irigység, gyűlölet, / harag és kín onnét mehet, / fukarság, gond és egyéb teher / s a bánat rajban lebben el.” Csodálatosak és igazak a nagy reformátor szavai! Csak sajnós, egyre inkább elfelejtünk énekelni, s az énekkel együtt az öröm, jókedv és vidámság farsangi hangulata is kikopik életünkéből. Pedig – valaki szerint – az a nép, amely elfelejtett énekelni, megtette az első lépést a pusztulás felé. Viszont az a nép és az az ember, aki énekel, az öröm útját járja, mely megmaradást és életet jelent.

Az öröm, a vidámság, a jókedv a mi nemzetünk, a magyarság esetében is nagyon elkelne már. Hisz immár 1000 esztendő államiságunk és kereszténységünk alatt többször voltunk szomorúak, bánatosak, borúlátók, mint örvendezők, vidámak, derűsek és bizakodók. Mohi, Mohács, Nagymajtény,

Világos, Trianon, 56 – nemzetsüllyesztő, tátongó sírokként állnak előttünk, számúzve évtizedekre, századokra szívünkbelől az örömet, késleltetve az anynyira sóvárgott „víg esztendő” megérkezését. Nem csoda, hogy a 197 éve, 1804. január 31-én született Bajza József költő, szerkesztő, a mi örömünket e mondással jellemzi: „Sírva vigad a magyar!” Ő maga azonban – ettől eltérően – Istent és nemzetet szolgáló örömmel töltötte be hivatását: 54 évre terjedő életében a reformkor egyik irodalmi vezéralakjává nőtte ki magát, a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy Társaság tagjaként, a Nemzeti Színház első igazgatójaként, híres költőként és újságíróként, szerkesztőként. Nehéz időkben is tudott örvendezni az Úrban, s népe, ember iránti jóságát, szeretetét felmutatni, az örömrre, igaz életre vágyó millióknak, örök, kövemtendő példaként.

Mai megszomorodott, hitben megingott, jóságban elszegényedett világunkban, ilyen bajban is bizakodó, örvendező, szolgáló, jóságot felmutató magyarokra, de főként keresztényekre van szükség, akik az elesett, eldurvult lelkű embert felemelve, a hit, remény és szeretet útján újra elindítva, az Úrban mindenkor örvendező emberré nemesítik, akiben Istennek is kedve, öröme telik. Ámen.

A HITBEN ERŐSÖDŐ, SZÁMBAN GYARAPODÓ GYÜLEKEZET TITKA

ApCsel 16,4-5

A felolvasott bibliai verseket abból a leírásból vettem, amely Pál apostol második missziói útját örökíti meg. 50 tavaszán újra bejárja azokat a helyeket, ahol első missziói útja során gyülekezeteket alapított. Meglátogatja Kis-Ázsiában Derbét, Lisztrát, Ikóniumot, majd átmegy a mai Görögországba, ahol 51-ben Filippiben megalapítja az első európai keresztény gyülekezetet. Mindenütt ismerteti az apostolok és jeruzsálemi vének határozatait, s örömmel tapasztalja, hogy a gyülekezetek hitben erősödnek és számban gyarapodnak naponként.

Az apostolnak örömet jelentő tapasztalatot ma, 1950 esztendő múltán, mi – sajnos – nem mondhatjuk magunkénak! A statisztikai adatok tükrében láthatjuk, hogy magyar keresztény egyházaink, köztük a mi Unitárius Egyházunk is, számban állandóan apadnak. Mi, unitáriusok évente legalább egy 5-600 lelkes gyülekezetet írunk le lélekszámunkból, ennyi egyetemes egyházi szinten az apadás, elsősorban a természetes szaporulat negatív előjelű eredményeként, mert több a temetés, mint a keresztelés. S így vannak ezzel testvérfelekezeteink is. Ezen belül pedig ijesztően apad a templomi gyülekezetek száma. Egyházközségemben az elmúlt évben mindössze 15%-os volt a